

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینجی سنه: دردنجی جلد

نومرو: ۳۷

۲۰ تشرین اول ۳۳۸

تورک تاریخی تدقیقاتی

عنانلیر رنالی مانه قیبرسی

— ۳ —

اولکی ایکی مقاله‌ده موجودیتی فرض ویاظن ایتدیکم تورکیا علم عالمنک نظر دقتی بو جهته جلب ایتک ایچین یالکیز بولایدیکم وثیقه‌لری درج ایدره‌ک متدن زیاده وثیقه‌لرک نقلی ایله ستورلی دولدرمشدم. بوسفرده عین وثیقه‌لری اتمام ایتک اوزره بر وثیقه ایله ایجابی لازم کلن ایضاحاتی ویره‌جیم .

اولجه نشر ایتدیکن اوج مهم وثیقه‌دن ایکی دانه‌سندگی «آل ساجوقه منتسب» تعبیری هیچ بر صورتده باشقه تورلو قابل تألیف اولدینی حالده «انتساب» کله‌سنی «تألیف» شکنده تألیف ایدره‌ک هم تاریخی، همده اسانی برخطا یایدینی خبرآلدیم ایچین عین مسئله‌نی داها واضح جله‌لیله تنویر ایدن بر دیگر وثیقه‌نی قائلریته عرض ایدیم : الک اسکی و مهم تاریخی‌مزدن معدود اولان «عاشق باشا زاده تاریخی» نده «قابی» کله‌سنه هیچ تصادف ایتدیکن کی شو مهم ایضاحاتی کورسوروز : «اول جنده سلطان علا‌الدین دخی رومه توجه ایتدی . قسمت اولدینی قدر فتح ایتدی ، پادشاه اولدی . بونک تفصیلی چوقدر ، فقیر اختصار ایتدم . ارطوکرول بونی ایشیتدیکم کندو نساندن سلطان علا‌الدین رومه پادشاه اولدی .» آرتق بوقدر واضح بر افاده باشقه‌تورلو قابل تألیف اولاماز ظنده‌یز. بواضحاتده اولکی وثیقه‌لری تأیید ایتدیکی کی او وثیقه‌لرده «منتسب» تعبیرنک دیگر بر صورتده تفسیر اولونامیه‌جفی وضوح ایله کورسوروز . اگر بوراده‌کی «نسل» کله‌سنی ده‌ا کیش مناده آ کلاه‌جی اولورسقی عین مؤلفک بولکله‌نی زمرده قوللاندینی بیلک ایچین اترینک دیگر برلریته مراجعت ایدلک لازم کایر .

هجرتک ۸۸۶ سنه‌سندده یعنی یازید ثانی زماننده تألیف اولونان «جام جم آیین» ده‌ا چوق یکی دورلرده‌کی وقوعات مجهول ایکن زمره عثمانلی حکمدارلرینک جدول انسانی یازیورکه ، مراجعت ایتدیکی مأخذک

هیجان ایچنده ، بویوک آلرلیله آلاریمی صیقور، بی کوکسینه یالاشدیر یوردی . بر دامله کوز یاشی یوزنی ایصلا ندی .

— سزه برشی ویرم لازم، دیبه دوام ایتدی، برشی که سزک ایچون، یالکیز سزک ایچون اولسون... نجرمه یالاشدی ، موزیقه‌جی دکاشنده یایدینی کی بارمقلریله جابه ویره‌مه باشلادی . کندنی ایچی دیگله‌ور ، موسیقینی ترتیب ایدیوردی .

نهایت پارچه‌نی یازهرق بکا وردی . دهاسیله وجوده کتیردیکی ، کندنی آلله یازدینی یوچارجه‌نی ، خاطرلرک الک قیبتایی اولارق ساقایوردم .

سلیمان هجرات

«اوغوز نامه» [۱] اولدینی بیلدیکن ایچین اترک درجه توقیفی لایق‌له تقدیر ایدم ییلریز . کیرک سراجمت ایتدیکی مأخذک وکر ایچون ایتدیکی موشه عک مشکوکی بزرجه معلوم اولان بواترده عثمانلیرک حکمدار جدوانی ایضاح ایدرکن بری قاره خانک بدری، دیگرکی کون خانک اوغلی اولان اوزره ایکی «قابی خان» آدی ذکر ایدیور . نثری علاوه اترخی یازارکن هر حالده کورمه‌مدیکی و مأخذ اتخاذا ایدمیه‌جکی بو اترده‌کی اسامی جدولنک عینی کندنی اترینه درج ایشدر . یالکیز چوق شایان دقت کوچوک بر تخالف کوزه چارمقده‌در : حسن بیاتی نک «جام جم آیین» نده ذکر ایتدیکی «قابی خان» لر نثری ملانک سلسله‌سندده موجود دکادر . حالبوکه دیگر بوتون اسمار صیرمه‌سیله ومنتظماً یکدیگرلرینک عینی اولدینی حالده یالکیز بو الک مهم یرده نثری نک بو آدرلی ذکر ایتیه‌یشی و اترنده‌ده ساپان شاهی وقیله‌سنی «آل ساجوقه منتسب» دیمه‌سی هم کندنی افاده‌سنی تأیید ایتدی ، همده بو خصوصده نقطه نظری شایان دقت برصفحه‌یه چویرمیش اولیور .

مع‌مانیه بو خصوصده هر نه‌سرد ایتدک ایسه هیننک قید احتیاطله قبولی ایجاب ایدر . «جهانخا» نک بر دیگر نسخه‌سنک بواسملری یازقی احتمالی واردر . ذاتاً بو جهته یازمه‌لردن تدقیق ایچین اولا بونسخه‌لرک اسکی و تام استساخ ایدلشنی بولنی ، بوتون اترلی یکدیگرلیه مقایسه ایدره‌ک اوکا کوره چالیشقی لازمدر . بوابه اوزون مساعیه متوقفدرکه بویکی منتظر تماماً طبع اولنور ایسه بو جهته‌لی تدقیقده اوقدر قوللایلمیش اولاجقدر .

اوغوزلرک یکریمی درتلی تشکیلاتی آنادولو تورکارنده تدقیق ایدم‌جک اولورسقی عینی تشکیلاتی بوراده‌ده کوروز : یکریمی درت بوی یکی سلجوق اداره‌سندده بولونیوردی . کیت کیده بوحال بوی بکری یرینه‌سنجاق بکی ویاوزیرل قائم اولمشدر . [۲] بویکیر اینده‌قابه بکینی‌ده کورنیوروز . بکک آدینکده «میرزا اشرف» اولدینی اوکره‌نیوروز . [۳] عین منبندن قابی بوشیدن «عثمان شاه» ک علا‌الدین کیتبا وزماننده دیار رومه یعنی آنادولویه هجرت ایتدیکی بیلوروز . بناء‌علیه قایلرک آنادولویه هجرتک ایکی دغه واقع اولدینی قبول ایدم‌جک : بری منتظماً یعنی یکریمی درت بوی بکیله هجرت، دیگرکی مجبوری

[۱] اوغوز نامه‌نک بر تاریخ کتابی دکل، اوغوز قرمنک دستنی واقعه‌لری مجموعه‌سی اولدینی «سرخ بر صورتده ایضاح ایدن مقلری نثر ایدم‌جک .

[۲] «کتاب‌دهد کورفود» ده‌ده (مثلاً سن ۱۱۵۰ و ۱۱۷۰) یکریمی درت سنجاق بکی تعبیرلری کورمکده‌یز . بو خصوصده ایلک و مهم تدقیق‌نده بولونان استاد شهر ضیا کولک آب بک ایسه‌ده آنادولودکی یکریمی درتلی تشکیلات‌ه‌ندن یوتدقیق‌ده ناکافی بر حالده‌در .

[۳] یازمه «قرمان تاریخی» نک مقصانندن .

منظومه :

سودیکم املا

سودیکم املا داغیلدی ، صولای ،
ماضی سینه‌سنه کونلر دولدقجه ...
بکلن کوزلرم ستمله دولدی
آقشام روزکارلیه کونلر صولدقجه ...

ماضی دیارندن کوزوکن بر کل
آغلایوب زهرلر صونما سینینه ؛
سکونه بورونوب منچ ایت ، ای کوکل !
دوقلک المی ألم ذوقه ...

نورالیه عطا

مملکت ترکی صورتنده‌درکه ایشته بعض اترل بو ایکنجهی هجرت ایدنلر عثمانلیرلی وجوده کتیره‌ن قیله اولدینی سولایور . اگر بویله ایسه الک اسکی آثار تاریخی‌سزک بوجهن مسکوت کچم‌لری ، اوغوزلردن اولدینه‌زنی یازدینی حالده «قابی» لردن کلدیکیزده ذکر ایتسی ایجاب ایدرکه کیرک احق عاشق ، کیرک نثری ملا وکرک آدی مجهول مؤلف بو خصوصده برشی سولیه‌ده‌کده متحدرلر .

ایلک دغه اولارق قابی‌خان قیله‌سندن اولدینه‌زنی سولیه‌نین - نیم بیلدیکه کوره - «هیش بهشت» صاحب‌تالیسی «آدریس» در . وخر دورک تاریخی‌جیلری‌ده بونی کورمه‌رک اترلیته نقل ایشدر . نهایت بومعلومات تعمیم ایدره‌ک بویکونه قدر باقی قلایلدشدر ،

اولجه عرض ایتدیکن واحد عاشق نک تأیید ایتدیکی سلجوقلردن اولاماس مسئله‌سی‌ده قابی‌لردن اولادینم بختندن ده‌ا چوق شایان اعتراض ایسه‌ده بزیالکیز وثیقه‌لری عرض ایدره‌ک هر ایکی مسئله‌نی‌ده صاحب‌صلاحیتله بیراق‌جف . بولری برر برر تدقیق ایدره‌ک علم عالنه حقیق خدمت‌لرده بولونقی مملکتک مستقبل تاریخی‌جیلرینه عائد دکل ، بویکونک مؤرخلک موقننده بولونان ذواتک وظیفه‌سی اولدینی ظن ایدیوروز .

بن بواوج قیصه یازنه موجودیتنه قائل اولدیم تورکیا علم عالمنک نظر دقتی جاب ایدم ییلرسم وظیفه‌نی یایدیمه قائم عکسی تقدیرده بو بحثده - هر وقت اولدینی کی - آوروپالیر تدقیقه باشلارل ایسه یوزیزک قیزاره‌سی کینیتی بزم کی هنوز علمده بالغ اولایانلره دکل بویکونک تدقیق موقننده بولونانلرم‌ماند اولدینی هر ارباب ادعان تقدیر ایدر ظنده‌یز .

مهمین نامی

